

Ujjongjanak és örvendezzenek benned mindazok, akik téged keresnek! »Magasztaltassék az Úr!« – mondják mindenkor, akik örvendeznek szabadításodon.

Zsolt 70,5

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

LXXX. évf. 18. • (3949.)
2024. május 5. • Ára 420 Ft

Testvéri, baráti találkozás Ferenc pápával

Nemzeti zarándoklat a Szentatya magyarországi apostoli látogatásának évfordulóján

A Magyar Katolikus Egyház Ferenc pápa 2023. évi magyarországi apostoli látogatásának első évfordulóján – 2024. április 23–25. között – nemzeti zarándoklatot hirdetett Rómába. Az esemény csúcspontjaként április 25-én délelőtt a Szentatya fogadta a magyar zarándokokat a vatikáni VI. Pál teremben (képünkön). Beszédében arra buzdított, hogy az imádságban megtalált erő révén kövessük népünk szentjeinek példáját.

Az eseményen részt vett Erdő Péter bíboros, prímás; Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke; Udvardy György veszprémi érsek, az MKPK elnökhelyettese; Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek; Ternyák Csaba egri érsek; Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita; az MKPK jelen lévő további tagjai; Sulyok Tamás köztársasági elnök, valamint Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes.

A VI. Pál termet Szent VI. Pál pápa építtette 1971-ben, tervezője Pier Luigi Nervi volt. A teremben található Pericle Fazzini *A feltámadás* című monumentális szobra; üvegablakait Hajnal János tervezte. Ferenc pápa itt tartja a kihallgatásokat. A VI. Pál teremben ezúttal csak a magyar zarándokokkal találkozott a Szentatya.

(Folytatás a 2. oldalon)

Fotó: Merényi Zita

Fiatalok az Egyházban

Kecskeméten találkoztak az egyházmegyei ifjúsági referensek

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Ifjúsági Bizottsága április 17. és 19. között Kecskeméten tartotta meg az idei ifjúságsztorációs tanulmányi napokat. A program évről évre a katolikus fiatalok lelkipásztori ellátásában aktív szereplők számára kínál lehetőséget a közös szakmai gondolkodásra és a tapasztalatcserére.

(Folytatás a 6. oldalon)

Gyógyító jelenlét

Húszéves a Váci Egyházmegye Kórházlelkészi és Lelkigondozói Szolgálat

Alapítása huszadik évfordulóját ünnepelte a Váci Egyházmegye Kórházlelkészi és Lelkigondozói Szolgálat április 20-án Vácon. A Betegápoló Irgalmasrend Váci Irgalmasrendi Kórházának kápolnájában megtartott ünnepi püspöki szentmisét követően a résztvevők a PüspökVác Látogató- és Rendezvényközpontban szakmai konferenciával folytatták a megemlékezést.

(Folytatás az 5. oldalon)

Világra szülni, s a világra elengedni gyermekünket

Anyák napi beszélgetés Süvegesné Rudan Margittal

Süvegesné Rudan Margittal éppen aznap ültünk le beszélgetni, amikor kijött a nyomdából az *Anyakulcs – Hogyan engedjük el lépésről lépésre a gyermekünket? című könyv, amelyet férjével, Süveges Gergővel közösen írtak. Az elsősorban apáknak szóló Apakulcs után most az édesanyák is iránymutatást kaphatnak azzal kapcsolatban, hogy mire érdemes törekedniük a gyermeknevelésben.*

– Hogyan született meg a gondolat, hogy anyák számára írjak segítő könyvet?

– Gergő már az *Apakulcs* című kötet megjelenése előtt is tartott tréningeket apáknak. Ezek az alkalmon merült fel először, hogy ha nekik a gyerekükkel való kapcsolódás a legfontosabb feladatuk, akkor az édesanyáké vajon mi lehet. Aztán persze az anyák is kérdezték, hogy mik lehetnek az „anyakulcsok”, amelyek segítik őket a gyermeknevelésben. Gergővel erről beszélgetve hamar megfogalmazódott bennünk, hogy az anyák számára nem a kap-

csolódás jelenti a kihívást, hiszen a legtöbben szorosan kötődnek a gyerekükhöz. Úgy látjuk, minden kapcsolatban nagy feladat a közelség és a távolság megteremtése. Míg az apák számára az a kihívás, hogy közelebb tudjanak kerülni a gyermekükhöz, kicsit „több legyen belőlük” a gyermekük életében, addig az édesanyák feladata inkább az, hogy – mivel ösztönösen szorosan kapcsolódnak a gyermekükhöz – hátrább tudjanak lépni, kijebb tudjanak kerülni a gyermekük életéből.

(Folytatás a 8. oldalon)

Nagymarosi Ifjúsági Találkozó – ötven éve
5. oldal

Kiénekeljük, ami bánt
A Befogadás Hangja Fesztiválról
9. oldal

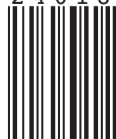

Az örmény genocídium évfordulóján
Michael Hesemann előadása
11. oldal

ISSN 0133-1205

2 4 0 1 8

9 770133 120548

MAGYAR KATOLIKUS
EGYHÁZ

HIT KÖZÖSSÉG TÁMASZ

KÖSZÖNJÜK, HOGY ADÓJA 1%-VAL
TÁMOGATJA A MAGYAR KATOLIKUS
EGYHÁZ SZOLGÁLATAIT!

1%

TECHNIKAI SZÁM

0011

Testvéri, baráti találkozás a pápával

A Szentatya beszéde a VI. Pál teremben

(Folytatás az 1. oldalról)

Ferenc pápa az esemény előtt Sulyok Tamás köztársasági elnököt és feleségét fogadta magánkihallgatáson.

A pápa, megérkezve a terembe, beszédet mondott a zárandokok előtt; szavait Vértesaljai László SJ, a Vatikáni Rádió magyar szerkesztőségének vezetője tolmácsolta.

Ferenc pápa beszéde elején magyarul köszöntötte a zárandokokat: „Isten hozott benneteket!”

Az alábbiakban Ferenc pápa beszédének teljes fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok! Szeretettel köszöntök mindenkit! Isten hozott!

Köszönöm benneteket, akik eljöttetek, hogy megerősítsétek Péter utódához való kötődésüket és hogy hitvallást tegyetek ebben a húsvéti időben, amelyben a feltámadott Úr világossága megvilágosít bennünket, olyan reményt nyújtva, amely nem okoz soha csalódást. Köszöntöm Erdő Péter Bíboros Urat, Magyarország prímását. Köszöntöm a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnökét, Veres András Püspök Urat; minden jelen lévő püspököt, a papokat, a szerzeteseket, a kispapokat és a világi híveket. Köszöntöm a polgári hatóságok képviselőit. Különösen örömmel üdvözlöm Magyarország új köztársasági elnökét, Sulyok Tamás Urat.

Egy évvel a magyarországi apostoli látogatásom után zárandokoktatok ide. Még mindig nagy hálával hordozom szívemben a szép emlékeket. Úgy érkeztem közelekként mint zárandok, testvér és barát – ezért öröm számomra ma így visszaemlékezni a veletek töltött napokra. Budapestre, a hidak és szentek gyönyörű városába, zárandokként mentem el, hogy együtt imádkozzam veletek. Imádkozni Európáért, „a béke építésének vágyáért, hogy a következő nemzedékeknek a remény jövőjét nyújtsuk, ne a háborút; egy bölcsővel és nem sírokkal teli jövőt; egy testvérekkel és nem falakkal teli világot!” (*Regina Caeli*, 2023. április 30). Imádkoztam szeretett nemzetetekért, amely egy évezred óta lakja azt a vidéket, megtermékenyítve azt Krisztus evangéliumának hirdetésével és megélésével. Kívánom, hogy az imádságban találjátok meg mindig az erőt, az elszánt-ságot, hogy még a jelenlegi történelmi körülmények között is követhessétek a népetekből sarjadt szentek és boldogok példáját.

A Feltámadott, megjelenve tanítványai között, az ő békéjét adta nekik. Ne felejtjük el, kedves testvérek, hogy ennek a nagy ajándéknak a megvalósítása mindannyiunk szívében kezdődik el; a lakásom ajtaja előtt, amikor még mielőtt kilépnék,

elődöntöm, hogy a napomat a béke embereként szeretném megélni, azaz békében kívánok élni másokkal.

A béke akkor születik meg, amikor úgy döntök, hogy megbocsátok, még akkor is, ha ez nehéz, viszont ez örömmel tölti el a szívemet. Ismételen rábírom az Egyház életét országokban a Magna Domina Hungarorum – Mária, Magyarok Nagyszonya, Szent István, Szent László, Szent Erzsébet, Szent Imre és minden magyar szent és boldog közbenjárására, hogy erősödjön meg a tanúságtétel buzgóságában és az ígértetés örömeiben.

Nemcsak mint zárandok, hanem mint testvér is akartam hozzátok jönni. Különösen a veletek való találkozásban, kedves püspök testvérek, papok és szerzetesek. Arra bátorítottalak, hogy életviteletek és életstílusotok legyen „Isten stílusa”, amely a gyengédségben, a közelségben és az együttérzésben mutatkozik meg. Ebben segítenek benneteket a közelmúlt példái az üldöztetés idejéből, mint például Boldog Apur Vilmosé, akinek közelsége és a menekült nők védelme miatt életével kellett fizetnie. Vagy Meszlényi Zoltáné, aki élete utolsó pillanatáig nagy odaadással végezte szolgálatát. És hogy feledkezhetnénk

meg a fiatal Brenner János atyáról? Gyöngédségtől és lelkipásztori buzgalomtól hajtva indult el vigaszt nyújtani és szentségekkel ellátni egy

gyökereiteket, mivel ezzel szilárd alapokat fogtok lerakni a jövőre nézve! A gyökereitek ápolásával képesek lesztek bizalommal tekinteni előre, megerősödve az életet adó értékekben: a családban, az egységben és a békében. Tetszik ez az annyira evangéliumi közmondásotok: „Jobb adni, mint kapni.” Valóban így van: az önatadás által az ember megtalálja saját magát, és így az élete nem marad üres.

Barátként találkoztam szenvedő emberekkel is: menekültekkel, szegényekkel, kirekesztett emberekkel. Köszönöm nektek, hogy nyitott szívetek megnyitották az ajtókat az előttük állók számára, akik a háború miatt hagyták el hazájukat. És nagyra értékelem a társadalom periferiáján élők integrálására tett erőfeszítéseiteket is.

Kedves testvéreim, köszönöm a közelségeket és a szereteteket! Járjuk együtt az Úr útját „húsvéti” emberekként, és ismerjük fel őt a kenyértörésben, az eucharisztikus lakomában és az éhezők asztalánál; az ígében és a másokkal való találkozásban. Köszönöm a Krisztushoz való hűségüket, amely megnyilvánul a hit tanúságtételében, az ökumenizmus megélésében, a felebarátokkal való kapcsolataitokban, a befogadó szeretetben – még azok iránt is, akik különbözőek –, a minden emberi

élet iránti tiszteletben és a környezetért való felelős gondoskodásban. Szívemből megáldalak, a Szűzanya oltalmazzon benneteket. Isten, áldd meg a magyart! És kérlek, imádkozzatok továbbra is értem. Köszönöm!

(A pápai beszéd fordítása: Szentszéki Sajtóközpont)

A Szentatya a magyarországi apostoli látogatásakor a budapesti Papp László Sportaréna-ban a fiatalok előtt elmondott beszédéből magyarul idézett: „Jobb adni, mint kapni.”

Beszéde végén szintén magyarul köszönt el a Szentatya: „Isten áldja a magyart.” Az audiencia végén Veres András püspök, az MKPK elnöke a pápalátogatásról készült díszkötet olasz nyelvű változatát adta ajándékba az egyházfőnek. A Szentatyát köszöntötték az MKPK tagjai; Szocsa Ábel nyíregyházi görögkatolikus megyéspüspök mellkeresztjét Ferenc pápa megcsókolta. A Szentatya ezt követően körbement, és köszöntötte a zárandokokat, miközben a magyar hívek a pápai himnuszt, a Boldogaszszony Anyánk, az Isten, hazánkért és a Mennyei Királyné Asszonya kezdetű népéneket, valamint a görögkatolikus Feltámadt Krisztus éneket énekelték. Az audiencia végén az MKPK tagjaival, a magyar egyház képviselőivel és Ferenc pápával közös csoportkép készült. A zárandokok ezután átmentek a Szent Péter-bazilikába, ahol Erdő Péter bíboros, prímás mutat be szentmisét a Cathedra Petri oltárnál.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita; Vatican News

Sulyok Tamás köztársasági elnököt fogadta a Szentatya

A Magyar Katolikus Egyház Ferenc pápa 2023. évi magyarországi apostoli látogatásának első évfordulóján – 2024. április 23–25. között – nemzeti zárandoklatot hirdetett Rómába. Az eseményhez kapcsolódóan április 25-én Ferenc pápa audiencián fogadta Sulyok Tamás köztársasági elnököt.

Az audienciát követően Sulyok Tamás Pietro Parolin bíboros államtitkárral találkozott, akit elkísért Paul Richard Gallagher érsek is, a Vatikán

államközi és nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokról felelős titkára. Az Államtitkárságon tartott szívélyes hangulatú találkozóon a jó kétoldalú kapcsolatokról esett szó, és elismerően nyilatkoztak a Katolikus Egyház elkötelezettségéről a magyar társadalom fejlődése iránt. Ezt követően néhány közös érdeklődésre számot tartó témát vitattak meg, különös tekintettel a családokra, a fiatalokra, valamint a világ legkiszolgáltatottabb keresztény közösségeire.

A beszélgetés további részében az ukrainai konfliktusról esett szó, különös tekintettel annak humanitárius következményeire és a béke előmozdítására tett erőfeszítésekre. A köztársasági elnökkel való találkozó után április 25-én délelőtt a Szentatya fogadta a magyar nemzeti zárandoklat résztvevőit a vatikáni VI. Pál teremben. Az eseményen részt vett Sulyok Tamás és felesége, Nagy Zsuzsanna is.

Forrás:
Szentszéki Sajtóközpont
Fotó: Vatican News

Hálaadás az Örök Városban

A Magyar Katolikus Egyház Ferenc pápa 2023. évi magyarországi apostoli látogatásának első évfordulóján – 2024. április 23. és 25. között – nemzeti zarándoklatot hirdetett Rómába. A zarándokok az esemény minden napján szentmisén vettek részt.

Az első napon a lateráni bazilikában megtartott szentmise főcelebránsa és szónoka Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke volt. A szertartáson Erdő Péter bíboros, prímás, Udvardy György veszprémi érsek, az MKPK elnökhelyettese, Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Ternyák Csaba egri érsek, Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, az MKPK jelen lévő további tagjai, valamint a zarándoklatra érkezett és a csoportokat kísérő pap testvérek koncelebráltak.

„Nagy Konstantin császár idejétől ezen a helyen volt Szent Péter utódának temploma, ahová sok zarándok érkezett az évszázadok során. Itt látható II. Szilveszter domborműve, ő volt az a pápa, aki Szent István koránját elküldte” – kezdte szentbeszédét Veres András püspök, az MKPK elnöke. A Santo Stefano Rotondo-bazilika (Szent István vértanú körtemplom) feliratán ezt olvashatjuk: „Róma mindnyájunk hazája.”

Valóban, Róma minden hívő otthona. „Mi most azért érkezünk ide, hogy hálát adjunk a Szentatya tavalyi látogatásáért” – tette hozzá a püspök, majd Péter apostolról beszélt, aki „amikor a vízen járt – mindnyájan ismerjük, tudjuk –, őt is félelem szállta meg. De amikor elbizonytalanodott, Jézushoz kiáltott. Nekünk is ezt kell tennünk, kiáltunk hozzá, hogy mentsen meg bennünket a bajtól, hogy kitartsunk a hitünkben” – buzdított az MKPK elnöke.

bel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek; Ternyák Csaba egri érsek; Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita; a püspöki testület jelen lévő további tagjai, valamint a zarándoklatra érkezett papok és a csoportokat kísérő lelkivezetők koncelebráltak. Udvardy György veszprémi érsek, az MKPK elnökhelyettese homíliájában úgy fogalmazott: „Azért érkezünk Rómába, hogy hálát adjunk a Szentatya látogatásáért”, majd a következőkben Pál apostol megtéréséről, életpéldájáról beszélt. „Nem emberi, hanem isteni erő hívta meg, ez pedig átalakította az életét, így vált a pogány népek apostolává. Pál hirdeti az ember méltóságát, a kultúrák teremtőerejét, amit e bazilikában és mindenhol a világban láthatunk, ahol a kereszténység megjelent.”

Veres András győri püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke a Nemzeti Zarándoklat első napján mondott beszédet a lateráni bazilikában

Udvardy György veszprémi érsek a falakon kívüli Szent Pál-bazilikában

A szónok rámutatott: Egy évvel ezelőtt Ferenc pápa is „egyházélményt” nyújtott nekünk. Beszélt a hídról, amely összeköti az embereket, amely bizalomra hív, hiszen azt igazolja, hogy van miért élnünk. A kapu – erről is sokszor tett említést a Szentatya – határ, de odatartozás-élmény is. A

tolok öröme és frissességét” – fogalmazott Erdő Péter bíboros, prímás a római Szent Péter-bazilika Cathedra Petri oltáránál megtartott szentmisén április 25-én, a háromnapos nemzeti zarándoklat záróeseményén. A liturgián jelen volt Sulyok Tamás köztársasági elnök, Semjén Zolt

kokat kísérő közel száz pap testvér koncelebrált. A liturgián részt vettek a Pápai Magyar Intézet növendékei, valamint a Collegium Germanicum et Hungaricum magyar növendékei is.

Erdő Péter bíboros, prímás, a szentmise főcelebránsa és szónoka homíliájában elmondta: „Nemzeti zarándoklatunk kiemelkedő ese-

A bíboros a továbbiakban a keresztiségről tanított. „A II. Vatikáni Zsinat az Egyházzal szembeni hittani rendelkezésében, a Szentírás és a hagyomány alapján azt tanítja, hogy a zarándok Egyház »szükséges az üdvösséghez«. Valójában egyedül Krisztus, aki jelen van számunkra testében, amely az Egyház, ő a közvetítő és az üdvösség útja. Ő kifejezetten hangsúlyozta a hit és a keresztiség szükségességét (vö. Mk 16,16; Jn 3,5), és megerősítette az Egyház szükségességét, amelybe az emberek a keresztiség által lépnek be (Lumen gentium – LG 14a). A keresztiség tehát »valóban szükséges tényleges formájában, vagy legalábbis vágykeresztiség gyanánt« (CIC kán. 849). Pontosan ez volt az a fajta keresztiség, amelynek jelentését a 20. század közepén vitázták. A rigoris-

ták álláspontjával szemben a Szent Officium már 1949-ben megismételte, hogy az üdvösséghez szükséges vágyunk vagy elhatározásnak nem kell mindig kifejezettnek lennie, mint a katekumenek esetében.

Mert ahol az ember legyőzhetetlen tudatlanságban szenved, ott Isten elfogad egy hallgatólagos fogadalmat vagy vágyat is, mert benne van a lélek készségében, amely által az ember azt akarja, hogy összhangban legyen az Isten akaratával...” Ezekkel a történelmi előzményekkel teljesen összhangban a II. Vatikáni Zsinat örömmel és komolyan tanítja, hogy azok, „akik (...) Krisztus evangéliumát és az ő Egyházát önhibájukon kívül nem ismerik, de őszinte szívvel keresik Istent, és a kegyelem hatására teljesítik a lelkiismeretük szavában fölismert akaratát, elnyerhetik az örök üdvösséget” (LG 16a)... Ahogy Szent John Henry Newman bíboros klasszikusan megfogalmazta: „a lelkiismeretnek jogai vannak, mert kötelességei vannak”. Az a kötelessége, hogy keresse és közvetítse felénk Isten akaratát. Hogy mi, katolikus keresztények megkaptuk az evangélium világosságát és a keresztiség kegyelmét, ez azt jelenti, hogy szabad utunk nyílt Krisztusban az Atyához, hogy biztosak lehetünk az üdvösségben, ha valóban követjük Krisztus tanítását. Ebben segít bennünket a Szentlélek és az Egyház kegyelmi gazdagsága – mondta a bíboros, majd bátorította a jelenlévőket: „Bízunk Isten megígért segítségében, az erőben, mely a magasból száll le ránk, vagyis a Szentlélek segítségével, aki kiárad az Egyházra! Merítsünk bátorságot és lendületet, hogy valóban Krisztus Egyháza legyünk, amely jele és eszköze az Istennel való bensőséges közösségnek és az egész emberi nem egységének (LG 1)! Ezért le kell győznünk a beletörődést és az élet nagy kérdései iránti érdektelenséget, és újra fel kell fedeznünk az első keresztény nemzedék, az apostolok öröme és frissességét” – hangsúlyozta beszédében a bíboros a nemzeti zarándoklat záróeseményén.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

Erdő Péter bíboros, prímás volt a háromnapos Nemzeti Zarándoklatot záró szentmise főcelebránsa a Szent Péter-bazilikában

A nemzeti zarándoklat második napján, április 24-én a falakon kívüli Szent Pál-bazilikában bemutatott szentmise főcelebránsa és szónoka Udvardy György veszprémi érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnökhelyettese volt. A szertartáson mintegy ezeröttszáz magyar zarándok vett részt az egész Kárpát-medencéből. Erdő Péter bíboros, prímás; Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke; Bá-

szertetközösség másokat is meghív – ezt szintén hangsúlyozta Ferenc pápa, aki nemcsak bátorított, hanem konkrét feladatokat is kijelölt. Például amikor a szegényekkel, rászorulókkal találkozott. „Ez a feladat, az embermentés nemes feladata” – emelte ki szentbeszédében Udvardy György érsek.

„Le kell győznünk a beletörődést és az élet nagy kérdései iránti érdektelenséget, s újra fel kell fedeznünk az első keresztény nemzedék, az apos-

miniszterelnök-helyettes, valamint Habsburg-Lotharingiai Eduárd, Magyarország szentszéki nagykövete is.

A szentmisén Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke; Udvardy György veszprémi érsek, az MKPK elnökhelyettese; Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek; Ternyák Csaba egri érsek; Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita; az MKPK jelen lévő további tagjai és a zarándo-

ménye volt ma reggel a találkozás Szent Péter utódával. Megköszönjük a gondviselő Istennek és a Szentatának, hogy egy évvel ezelőtt Budapesten sor kerülhetett Ferenc pápa látogatására, amely megerősítette hitünket és összetartozásunkat a Katolikus Anyaszentszékkel. Ma Szent Márk evangélistát ünnepeljük, aki élen járt az örömhír átadásában és a missziós küldetésben. Erre a lelkületre van szükségünk ma is.”

Kiénekeljük, ami bánt

Találkozás a Befogadás Hangja Fesztivál házigazdáival

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Hangja Fesztiválján akadályozottsággal élő, elismert hivatásos és amatőr előadóművészek lépnek fel május 8-án és 9-én Budapesten, a MOM Kulturális Központ kupaatermében. Az eseményen házigazdaként fellép a Pátyi Máltai Zenekar (PMZ) is. Próbájukon ismerkedtünk meg a zenészekkel, és hallgathattunk bele muzsikájukba.

Egy dob hangjait követve találjuk meg a PMZ zenekart a Csilla Háza Páty Integrált Intézmény közösségi termében. Az együttes tagjai először észre sem veszik, hogy megérkeztünk, annyira elmerülnek a zenélésben. Amikor meglátnak, lelkesen köszöntenek, az arcuk csupa mosoly. Négy férfi és két nő üdvözlő bennünket, mindannyian negyven körüliek. Ízelítőt adnak zenei repertoárjukból, azután leülünk beszélgetni. Nagy az izgalom, alig három hét múlva hivatásos előadóművészekkel lépnek színpadra, együtt fognak énekelni Mező Misivel, a Magna Cum Laude frontemberével.

A máltai intézményben huszonnégy speciális szükségletű – enyhe vagy közepes értelmi fogyatékosággal élő – fiatal él. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2003-tól fogadja be itt az állami gondozásból érkező lakókat. Belőlük alakult 2020-ban az együttes. „A covid-időszak örömteli eredménye a PMZ. Amikor a járvány miatt be voltunk zárva, a nap huszonnégy óráját együtt töltöttük, mindent magunknak kellett megszerveznünk. Nagy kihívás volt, de az erőfeszítések közelebb hoztak minket egymáshoz. Ekkor született meg a zenekar, és közös pont lett abban a bezártságban, célt és tartalmat adott az életünknek. Amikor aztán megnyíltak a kapuk, nagy karanténzáró bulit tartottunk. Ott lépett fel először a PMZ. Fantasztikusak voltak” – meséli Gyárfás Erzsébet intézményvezető.

Hogyan tudtak szinte a nulláról elindulni? – merül fel a kérdés. „Nagyon erős vágy élt mindenkiben, hogy zenélhessen, ez az erő indította el a zenekart, annak ellenére, hogy a többségnek alig volt valami zenei előképzettsége vagy tudása. Így vágtunk bele, szóval, bárki elkezdhet zenélni – magyarázza Varga-Berta Zsolt, a Csilla Háza munkatársa, az együttes vezetője. – A covid-járvány alatt volt időnk. Megtanultuk az első dalt, aztán a következőt. Mindig az volt a cél, hogy a következő dal bonyolultabb legyen, mint az előző. Most már ötven dalból áll a repertoárunk. A zenélésben is sokat fejlődünk. Karcsi eleinte még csak egy ujjal ütötte le a billentyűket a szintetizátoron, ma egész dallamokat játszik két kézzel. Úgy gondolom, most már van annyi tudásunk, ami lehetővé teszi, hogy a dalok megszólaljanak és zenei élményt is adjanak” – teszi hozzá.

Kezdetben nem voltak hangszereik, aztán pályázati forrásból sikerült beszerezni a legfontosabbakat és néhány technikai eszközt is. „Egy-egy fellépésen a keverőpultok csodálkoznak, hogy nincs lábdobunk, basszusgitárunk. De amikor megszólal a zene, csak néznek egymásra” – mondja Zoli, a zenekar énekes, do-

bosa. Nagy lelkesedéssel készülnek a fellépésre, és Zoli véleménye szerint sokat tanulnak a próbák alatt. A fesztiválon kapott adományokból további hangszereket szeretnének vásárolni, és zenetanárt is alkalmaznának, hogy fejlődhessenek.

Varga-Berta Zsolt, Csige Zoltán, Lotz Károly, Vajda Gyöngyi, Kovács Krisztina, Miller Ottó és Nagy Tímea alkotják a PMZ-t. „Csapat vagyunk: ha valaki fáradt vagy nincs kedve a próbához, nem igazán tudunk játszani. Mindenkire szükség van, minden mindenkire épül” – magyarázza Zsolt. Az erőfeszítések mellett közös a siker is, ez segít, hogy kihozzák magukból a lehető legtöbbet. „Ha rosszkedvűen gyűltünk is össze, az első hangok után elmúlik ez az érzés.

A zene hatására feloldódunk” – teszi hozzá a zenekarvezető.

Az együttes hetente két-három alkalommal próbál. Mint mondják, nagyon szeretik a vezetőjüket, Zsolt-

tot. Ottó elárulja, hogy Zsolt még a szabadnapján is bejön hozzájuk, ha próbálni kell. „Nélküle nem lenne együttes” – állítja Gyöngyi. A zenekar tagjai úgy érzik, emberileg

a pozitív visszajelzés, valószínűleg fontosabb, mint általában másoknak. Érzik, hogy amit megszólaltatnak, az szép, az érték. Várnak arra, hogy azt mondják nekik: ez jó volt, ügyesek

is sokat jelent nekik a közös éneklés. Szavaikból kiderül: egymásra figyelmet, türelmet, összehangolódást tanulnak a zene által. Fontos nekik a közösséghez tartozás, és vallják: „együtt énekelni egészen más, mint egyénileg”.

Mesélnek a fellépéseikről, s a pozitív élmények mellett a rossz emlékek is előkerülnek. Az egyik alkalommal egy máltai játszótéren zenéltek. Családi nap volt sok-sok gyerekkel, akik játék közben csak félfüllel hallgatták a zenét. „Álmomban ne jöjjön elő az a nap, de tovább kell lépni” –

magyarázza Zsolt, mi minden van a háttérben. És valóban ügyesek, de a jó szó, az elismerés nagyon kell nekik. Ez a fesztivál is azt az érzést erősíti bennük, hogy elfogadják minket” – magyarázza Zsolt, mi minden van a háttérben.

Egy karácsonyi fellépésük is a nehezen megélt élmények közé tartozik. Zoli csak annyit mond erről, hogy hideg volt a templomban. Zsolt igyekszik megvilágítani, miért olyan fájdalmas ez az emlék. Mint mondja, a karácsony különösen nehéz az életükben. Az évek során sokat javult a helyzet, de még most sem mondható, hogy teljesen megnyugodtak. Van egy népies karácsonyi műsor, amit a magukénak éreznek, ez segített, hogy másként éljék meg az érzéseiket. Hozzászól: „A Csilla Háza lakói úgy érzik, sok rosszat kaptak az élettől, Istentől, s ezért a szívükben harag van. A próbákon mindig megbeszéljük, melyik dal miről szól, mit mond nekik a szöveg.

Éz fontos ahhoz, hogy tudjuk, miért és hogyan énekeljük. Formál minket egy-egy dal, amiben összekapcsolódik egymással a lét és Isten. Jólesik kiénekelni a fájó dolgokat, ez segít békülni. A dalok sebeket szakítanak fel. Ahogy a népdalok kifejezik az örömeiket és a fájdalmakat, azokon keresztül bennünk is kimondódnak a fájdalmaink, amiket egyébként nem tudnánk megfogalmazni. Kiénekeljük, ami bánt, és ettől könnyebbek leszünk. Gyógyulnak sebek, az istenkapcsolat. Változik az élethez való hozzáállás, erősödik az optimizmus, közelebb kerülünk a megbékéléshez. Így előre léphetünk.”

A PMZ tagjainak életében csúcserőmenny lesz a Befogadás Hangja Fesztivál. A többi zenekarral együtt azt remélik, a közönségnek is emlékezetes élményt nyújtanak majd.

Május 8-9-én a MOM Kulturális Központban a Máltai Szeretetszolgálat eseményén részt vevők megismerkedhetnek a speciális művészet kiválóságaival, a rendezvényt kísérő vásáron pedig a karitatív szervezet és a felzárkózó települések üzemében készült termékekből válogathatnak. A fesztivál fővédnöke Herczegh Anita, a Máltai Szeretetszolgálat jószolgálati nagykövete.

A fesztiválon való részvétel regisztrációhoz kötött, a regisztrációs díj személyenként és naponta ezer forint. Regisztrálni az adomanyossz.hu oldalon lehet. A rendezvényen összeült adományokból a Máltai Szeretetszolgálat a fesztivál házigazdája, a Pátyi Máltai Zenekar tagjai számára hangszereket vásárol, és speciális zenei szaktanári segítséget biztosít előadói pályájuk folytatásához.

A Befogadás Hangja Fesztivál részletes programjáról, valamint a fellépőkről bővebb tájékoztatás található a Máltai Szeretetszolgálat Facebook-oldalán.

Öt napjuk volt...

A Stephanus-díjas Michael Hesemann előadása az örmény genocídiumról

Április 24-én az örmények világszerte megemlékeznek az örmények ellen az Oszmán Birodalomban 1915-ben elkövetett népirtás áldozatairól. Április 22-én Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának dísztermében Michael Hesemann Stephanus-díjas német történész tartott nagy érdeklődéssel övezett előadást A Vatikán és az örmény népirtás címmel.

Köszöntő beszédében Vincze Krisztián, az egyetem rektorhelyettese kifejtette: nemzetközi kapcsolataik közül kiemelkedik az Örményországgal, örmény intézményekkel való együttműködésük. Ennek jegyében született meg egyetemükön az Armenológiai Tanszék, így örmény hallgatók is tanulhatnak náluk. Üdvözölte a megjelenteket Ashot Smbatyan, Örményország magyarországi nagykövete is. Felidézte: az Oszmán Birodalom örményei ellen folytatott kitelepítési és megsemmisítési politika másfél millió ember életét követelte, és szinte teljesen megszüntette az örmény jelenlétet Kis-Ázsiában. Az örmények egy ökből lettek ennek a tervezett és előkészített bűncselekménynek a célpontjai: azért, mert örmények voltak. Az áldozatokra azért emlékezünk, hogy sorsuk ne merüljön feledésbe – mondta a nagykövét.

Hozzávetette: „Emlékezve ma az áldozatokra, nem hibáztatunk senkit. Nincsenek bűnöző nemzetek, maga a bűn és a bűnözés fogalma sohasem kollektív, hanem mindig szigorúan egyéni.” Az örmény nép történelme évezredekben mérhető, voltak győzelmek és vereségek is, de 1915. április 24-e fordulópont a történelmükben. „Ettől a naptól kezdve egy teljesen más valósággal állunk szemben. Emberek milliói, akik a szülőföldjükön éltek és hatalmas kulturális örökséget hoztak létre, kénytelenek voltak örökre elhagyni otthonukat. Nagy részüket megölték, mások a halál elől menekülve a világ különböző pontjain találtak menedéket.”

Az örmény diplomata kiemelte: mindannyian szólnak az emberi jogokról és a demokráciáról, megnevezzük azokat az alapvető értékeket, amelyek nap mint nap vezérelnek minket: emberség, emberi méltóság, szabadság, egyenlőség, biztonság, igazságosság. Ashot Smbatyan hozzátette ezekhez még három értékrendet: „ön, a gyermekei és a gyermekei gyermekei soha nem válhatnak bűnözővé; ön, a gyermekei és a gyermekei gyermekei soha ne legyenek áldozatok; ön, a gyermekei és gyermekei gyermekei soha, semmilyen körülmények között nem lehetnek passzív szemlélői a tömeggyilkosságoknak, népirtásoknak és más bűncselekményeknek”.

Michael Hesemann a vatikáni levéltárból származó, az örmény népirtásra vonatkozó dokumentum alapján építette fel előadását. Szavaiból kiderült: még ma, 109 évvel a tragikus események után is két verzió létezik a történetekkel kapcsolatban. Az ENSZ Emberi Jog Bizottsága már az 1985-ben kiadott hivatalos jelentésében népirtásról beszél, az albizottság néhány tagjának kifejezett tiltakozása mellett. Napjainkra 34 ország kormánya és parlamentje is elismerte, hogy 1915–16-ban az Oszmán Birodalomban élt örmények népirtás áldozatai lettek. Más országok azonban továbbra is tagadják ezt. Törökország hivatalos álláspontja szerint szükség volt az örmények kitelepítésére az első világháború idején, mert együttműködtek a törökök ellenségeként fellépő Oroszországgal.

Az elmúlt két évtizedben Hesemann professzor mintegy három ezer oldalnyi, az örmény népirtással foglalkozó vatikáni

dokumentumot dolgozott fel, és ez új megvilágításba helyezi a tragédiát, alapvető kérdéseket vet fel, illetve részben meg is válaszolja azokat.

Az iratok alapján egyértelmű: már évekkel az első világháború előtt elkezdődött az örmény kérdés erőszakos megoldásának a kidolgozása. A háború csak ürügyet szolgáltatott ennek végrehajtásához.

Az ifjútörökök Egység és Haladás Mozgalma az 1789-es francia forradalom eszméit ötvözte a szélsőséges nacionalizmussal. Vezetőik, Talát, Enver és Dzsemal pasa erős, homogén nemzetállamot képzeltek el. Az Oszmán Birodalomban sokan gondolták úgy, hogy „Európa beteg embere”, az országuk azért gyengült meg, mert túlságosan megosztott nemzetiségileg és valószínűleg is. Ezért a jövő Törökországának egységesen török nemzetiségűnek és muszlim – szunnita – vallásúnak kell lennie. Mindez szükségszerű, különösen, hogy a balkáni keresztény államok elszakadtak tőlük.

Vannak török történészek, akik elismerik: az ifjútörök mozgalom vezetősége már 1910 júliusában felvetette a keresztény lakosság deportálásának lehetőségét. Egy évvel később az ifjútörökök elhatározták: országuknak muszlim

állammá kell válnia. 1914-ben felvetették, hogy az örményeket Mezopotámia területére deportálják. Ezt az elképzelést írta felül 1915 tavaszára az örmény nép teljes kiirtásának gondolata. A török kormányzat a háborús veszélyre hivatkozva elhatározta, hogy megtisztítja az országot az őshonos keresztényektől, és ez ügyben nem tűr semmilyen külföldi diplomáciai beavatkozást.

Az egyik jelentés térszerűen állapítja meg, hogy az Oszmán Birodalomban a keresztény örmények előre elhatározott és szisztematikus kiirtása történik, ugyanis az ifjútörökök az iszlám teljes uralmát akarják megvalósítani a birodalomban. A vatikáni dokumentumok szerint az akkori pápa, XV. Benedek megpróbált intervenálni a katasztrófa elkerülése vagy leállítására érdekében. A Szentzsék nagyon korán pontos információkkal rendelkezett, ezért a pápa már 1915 szeptemberében közbenjárta V. Mehmed szultánnal, és azt kérte tőle: tanúsítson együttérzést a „nagyon veszélyeztetett” örmény néppel, mely a megsemmisülés szélén áll. A török kormány halogatta a választ. A levélre csak két hónap múlva válaszolt a szultán, melyben azt írta, hogy „ennek a szerencsétlen népnek a hely-

zetén javulás érezhető”. Ez roppant cinikus válasz volt, hiszen addigra olyan módon megtizedelték az örményeket, hogy már nem volt szükség újabb és nagyobb népirtásra, azt már elvégezték – mondta Michael Hesemann.

A német történész, ugyancsak korabeli dokumentumokra hivatkozva, leszögezte: nem voltak olyan örmény cselekedetek, amelyek indokolták volna az örmények tömeges legyilkolását, kitelepítését. Egy 1915-ben keletkezett, a Vatikánhoz intézett egyházi dokumentum szerint „Az örmény nemzet megbüntetése az állítólagos lázadások miatt csupán ürügy a török kormány számára, hogy büntetlenül elpusztíthasson minden keresztény elemet az országban.”

Hasonló szellemű levelet írt Michael Liebl kapucinus szerzetes is, miután tudomást szerzett arról, hogy nemcsak az örmények, hanem minden keresztény elpusztításáról van már szó; az ifjútörökök évekkel korábbi, titkos tanácskozásán határoztak erről. A megsemmisítések legfőbb csapása azonban az örményekre irányult. Az állítólagos örmény konspirációkkal kapcsolatban az előadó megvilágította: ez egyértelműen koncepciózós vád volt, mindenféle alap nélkül. Nem volt orosz-örmény összecsapás az Oszmán Birodalom ellen. Az örménység pedig megosztott volt, a csoportok egymással szemben is bizalmatlanok voltak: több mint kétfél millió tartoztak a gregorián (ortodox) örmény egyházhoz, százezren voltak katolikusok, ötvenezeren protestánsok. Az Oszmán Birodalom azonban egységesen kezelte őket, célja a teljes örménység elpusztítása volt.

Kemal pasa megígérte a Vatikán küldöttjének, hogy megkíméli az örmény katolikusok életét, de kiderült, de hazugság, ugyanis 1916 végére a törökök a birodalomban élő

ortodox örmények 75, míg a katolikusok több mint 87 százalékát semmisítették meg. A deportálásokat pedig minden örményre alkalmazták, kivétel nélkül, öregekre, gyerekekre, betegekre egyaránt. A törökök szarkasztikusan „biztonságos deportálásról” beszéltek. Egyházi szemtanúk szerint ez így nézett ki: a házasságokat elváltatták egymástól. A gyerekeket anyjuktól. A nőket elrabolták, megerőszakolták, vagy eladták őket ágyasnak. A kislányokat szolgáknak muszlim családokhoz, csakúgy mint azokat a nőket, akik áttértek az iszlámra.

Az említett Michele Liebl kapucinus szerzetes szemtanúként írta le a deportálásokat megkezdését. Még azon az éjszakán elkezdődtek a tömeges letartóztatások. Másnap minden falra kiirták a parancsot: az örményeknek öt napjuk volt rá, hogy elrendezték ügyeiket és a kormány kezére adják magukat, hogy aztán férfiakat, nőket, beteg gyerekeket, haldoklókat, papokat és szerzetesnővéreket, mindenkit kivétel nélkül ismeretlen helyre internáljanak...

Amikor ezt írom, akkor már több száz örmény család kérte, hogy áttérhessen az iszlám vallásra.” Az ifjútörökök pogromja nem csak az örményeket sújtotta, más nemzetiségekhez tartozó keresztényeket is megsemmisítettek vagy deportáltak, így szír katolikusokat, maronitákat, káldeusokat, nesztoraiánusokat. Előadásának végén Michael Hesemann megállapította: a törökök örményekkel szembeni fellépése megfelel a népirtás kritériumainak. A vatikáni dokumentumok alapján kétségtelen: minimum másfél millió örményt gyilkoltak meg. Az örmények elleni török népirtás mintájául szolgált a holokausztnak. Az áldozatok emlékének megőrzése kötelessége az utókor-nak.

**Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila**

Egyháztörténészek XII. Piusz pontifikátusáról

A vatikáni diplomácia és a Nyugat formálódása XII. Piusz pápa pontifikátusa alatt címmel egyháztörténeti konferenciát rendeztek április 18–19-én a Pápai Gergely Egyetem dísztermében. A tanácskozásnak Véghseő Tamás egyetemi tanár, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola (SZAGKHF) oktatója is előadója volt.

A konferenciát a római Pápai Gergely Egyetem, a milánói Szent Szív Katolikus Egyetem, a pamplo-nai Navarrai Egyetem, a lisszaboni Portugál Katolikus Egyetem és a Málta-i Egyetem közösen szervezte az Occidentes kutatási projekt részeként. A projekt arra a felismerésre épül, hogy XII. Piusz pontifikátusa döntő jelentőségű a Nyugat eszméjének, valamint az Egyházzal és a katolicizmussal való kapcsolatának fejlődése szempontjából. A jelenleg a kutatók rendelkezésére álló, kiadott és kiadatlan források rendkívül széles skálájából és nagy mennyiségű-

ből következik, hogy a téma kutatása nemzetközileg elismert tudományos intézmények és kutatók együttműködését igényli a tudományos kutatás szabadságának feltétlen tiszteletben tartása mellett.

Paul Richard Gallagher érsek, a Vatikán államközi és nemzetközi szervezetekkel fenntartott kapcsolataiért felelős titkárnak köszöntője és a házigazda, Roberto Regoli tanácskezelő egyetemi tanár bevezető előadása után a konferencia előadói a következő hét szekcióban mutatták be kutatási eredményeiket: A Nyugat építése (Andrea Ciampini, Kiril Plamen Kartaloff, Gabriele Rigano); Egy „másfajta” Nyugat (Donato Di Sanzo, Francesco Margiotta Broglio); Az új világrend felemelkedése (Massimo de Leonardis, Luca Castagna, Elena Serena); Az európai Nyugat felépítése (Nicholas Joseph Doublet, Marco Figliola); A Nyugat a vasfüggöny felől nézve (Marion Dotter, Marko Trogrlič, Massimiliano Valente, Véghseő Tamás); A Szentzsék újraértelmezett kapcsolata Afrikával (Sara Ercolani, Kristien Suenens, Elisabeth Bruyère);

A keresztény Nyugat védelme a Közel-Keleten (Philippe Chenux, Angela Cimino, Paolo Maria Leo Cesare Maggiolini).

A tanácskozás ötödik szekciójában hangozott el Véghseő Tamás egyetemi tanár olasz nyelvű előadása. Az MTA–SZAGKHF Görögkatolikus Örökség Kutatócsoportjának vezető kutatója a magyar görögkatolikusok második világháború utáni történetét és Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök svájci gyógykezelésén (1957–1958) keresztül azt mutatta be, hogy az „ellenséges Nyugat” és a „baráti Szovjetunió” egymásnak feszülése még a „békétabor” egy kicsiny közösségének, a Magyar Görögkatolikus Egyháznak a sorsát is befolyásolta.

1949 és 1952 között a Magyar Görögkatolikus Egyház felszámolásának kérdése – hasonlóan a szovjet érdekszférába került szomszédos görögkatolikus egyházakéhoz – azért volt napirenden, mert a pápa személyében az Egyház legfőbb vezetője az „ellenséges Nyugaton” tartózkodott. 1952 decemberében Moszkva

gyakorlati megfontolásból elvetette a Magyar Görögkatolikus Egyház felszámolásának lehetőségét. A „baráti Szovjetunióból” az a javaslat érkezett Budapestre, hogy a görögkatolikus egyházakat a „békeharc” területén próbálják felhasználni, illetve fordítsák előnyükre azt az adottságot, hogy a Magyar Görögkatolikus Egyház lényegében egyfajta „alagút”, amelyen keresztül a Vatikán a keleti blokk országainak katolikusaival kapcsolatot tarthat. Amikor az 1956-os forradalom leverését követően az ENSZ

napirendre tűzte a magyar kérdést, a nemzetközi legitimációért küzdő Kádár-rezsim még Dudás Miklós püspök súlyos tüdőbetegségét is megpróbálta felhasználni propagandacélokra. A szentszéki diplomácia azonban felismerte a magyar kormány szándékait, és megakadályozta, hogy a kádári propaganda elérje a célját.

**Forrás:
Hajdúdorogi Főegyházmegye
Fotó: Tóth Krisztina
és Véghseő Péter**

HÍREK KÉPEKBEN

• **Szojca A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök** áldásával Sója Miklósról elnevezett emlékparkot avattak április 13-án a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei Timár görögkatolikus temploma mellett. Sója Miklós görögkatolikus áldozópap negyven éven át szolgált Hodászon, ahol a cigánypasztoráció megeremőltje volt.

• **Alapításának 15. évfordulója** alkalmából május 4-én, szombaton tartják a Szereteláng Mozgalom országos találkozóját Budapesten, a máriaremetei kegytemplom szabadtéri oltáránál. Bővebb információ a jubileumi találkozóról: szeretellang.hu@gmail.com, szeretellang.hu

• **Ortodox énekek** is elhangzottak, így az Akathisztoszt és a Feltámadt Krisztust is együtt énekelték a részt vevő fiatalok Debrecenben, a görögkatolikus érseki hivatalban tartott imaesten. A nagy sikerrel való tekintettel a jövőben háromhavonta szeretnék megrendezni a taizéi imaestet – adta hírül a Hajdúdorogi Főegyházmege április 25-én.

Rangos elismerés kapott a veszprémi érseki pincészet bora

A **Veszprémi Érseki Pincészet Vespri Infula Rouge elnevezésű, 2022-es aranyérmes borát választották a 2024-es esztendőre Veszprém vármegye vörösboraiként. Az elismerő oklevelet Takács Szabolcs főispán és Polgárdy Imre, a Veszprém Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke közösen adta át Udvardy György érseknek és Benesch Antal érsekségi főborásznak – adta hírül a főegyházmege április 18-án.**

Idén a vörösborkok közül az érseki pincészet Vespri Infula Rouge elnevezésű italát választották a legjobbnak. „Ehhez a rangos elismeréshez szükség volt főborásunk szakmai tudására, ambíciójára is. Hálásak vagyunk érte – mondta a veszprémi főpásztor. – Azt kevesen tudják, hogy az egyik kiváló minőségű italunk, az 1277 egy fontos évszámról kapta a nevét. Az írásos emlékek szerint ugyanis az egyházmegye ekkor vásárolta meg a mindszentkáljai birtokot a káptalantól, s azóta foglalkozik a veszprémi püspökség, érsekség borászattal.”

Takács Szabolcs főispán elmondta: 2011 óta választja meg a vármegye legjobb fehér- és vörösbort a kormányhivatal és a vármegyei önkormányzat. Kezdetben a borászok által beküldött tételek közül választottak, az elmúlt években azonban már csakis ezüst- és aranyérmes nedűkkel lehet nevezni, ezekből válogat a zsűri.

A díjazott vörösborkor és az érseki pincészet további borai megvásárolhatók a Biró-Giczey Ház és a Veszprémi Érseki Főiskola ajándéküzletében is.

Forrás és fotó: **Veszprémi Főegyházmege**

Fókuszban a Szentírás A Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat küldetéséről

A **Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat (SZJKB) elmúlt években végzett tevékenységéről és a társulat terveiről tartottak beszámolót április 24-én az SZJKB budapesti központjában.**

Miután a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat (SZJKB) alapító-vezetője, Tarjánai Béla professzor 2021. augusztus 28-án hosszan tartó betegség után elhunyt, a társulat további működésének biztosítására néhány hónapon belül háromtagú vezetőség alakult Kocsis Imre, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Újszövetségi Szentírástudományi Tanszéke vezetőjének elnökségével.

Az alelnöki tisztséget Thorday Attila egyetemi tanár, a szegedi Gál Ferenc Egyetem Teológiai Karának professzora, a főtítkári tisztséget Dudevszky Richárd tölti be, aki ószövetségi bibliakumból doktorált. A társulati beszámolón részt vett és felszólalt Harmai Gábor, az Esztergomi Hittudományi Főiskola egyháztörténelem-tanára, az SZJKB szöveggondozó bizottságának elnöke, valamint Latorcai Csaba közigazgatási államtitkár, illetve jelen volt a társulattal együttműködő Pannónia Nyomda képviselője is.

Kocsis Imre professzor megnyitóbeszédében méltatta Tarjánai Béla munkásságát; megemlékezett, hogy a katolikus bibliatanárok általa kez-

deményezett találkozóorozata jövőre lesz harmincéves, majd megemlékezett a tavaly elhunyt Rózsa Huba professzorról, a PPKE Hittudományi Kara (HTK) Ószövetség Tanszékének vezetőjéről és a közelmúltban elhunyt, eredetileg bibliikus végzettségű Rokay Zoltán professzorról, a PPKE HTK tanáráról, valamint a Bibliatársulat egyik alapító tagjáról, a szintén a közelmúltban elhunyt Ecsedy Tamásról.

A Miatyánk közös elimádkozása után Dudevszky Richárd főtítkári (jobb oldali képképen) tartott beszámolót az elmúlt évek tevékenységéről és a Bibliatársulat terveiről. Mint mondta, a társulat több tagja kapott kitüntetést az elmúlt években, Vágvölgyi Éva Szent Adalbert-díjat, Gelley Anna, a bibliikus bábfigurák készítője és az ezzel kapcsolatos képzések vezetője pedig Magyar Ezüst

Érdemkeresztet. Gelley Anna a rendezvényen néhány mondatban bemutatta a bibliikus figurák történetét, beszélt a jelentőségükről a hitoktatásban. Dudevszky Richárd főtítkári elmondta, hogy a társulat nagy sikerrel vett részt a tavalyi Katolikus Társadalmi

Napok rendezvényén, kiadványaival, könyveivel több mint húsz konferencián volt jelen, meghívottja a Magyar Bibliatársulat üléseinek, tagsága körében imacsoport működik (az SZJKB alapítása óta).

A társulat boltjában elérhető a bibliikus kiadványok széles köre, és a vezetőség törekszik arra, hogy a ritkaságok, nehezen kapható kiadványok is megtalálhatók legyenek a könyvek között. A bolt ellátottsága kiemelkedő az idegennyelvű és bilingvis bibliák terén.

A görög, héber kiadványok mellett megtalálhatók arab, kínai bibliák is, legutóbb egy

készül a diákok számára is jól használható, már népszerű *Újszövetség és zsolnárok-kötet*. A kiadó és a Pannónia Nyomda együttműködéséről a rendezvényen Cseh István, a nyomda kereskedelmi igazgatója beszélt. Elmondta, hogy legutóbb 3 tonna magas minőségű, bibliapapír típusú ívet rendeltek meg Németországból.

Az SZJKB célja a minőségi, de olcsón eladható bibliák kiadása, azok minél több emberhez való eljuttatása – mondta az SZJKB főtitékára, aki arról is tájékoztatott, hogy a *Magyar Kurírral* együttműködésben a társulat Vágvölgyi Éva bibliikus elmékedéseit készíti kiadni. Horváth Endre Ábrahámról szóló könyve előkészületben van, valamint zajlanak Lukács Ottilia héber nyelvkönyvének és Takács Gyula könyveinek megjelentetési munkálatai (kivéve a *Jelenések könyvéről* szóló kötetét).

A rendezvényen Harmai Gábor, az SZJKB szöveggondozó bizottságának elnöke beszámolt az általa szerkesztett *ujszov.hu* és a *szentiras.hu* működéséről, fejlesztéséről, majd röviden a magyar bibliafordításokról és a mai törekvésekről ezen a területen: a *Káldi-Neovulgáta* javított fordítását szövegeinek beemeléséről az *Evangelistariumba*, valamint egy revideált *Káldi-Neovulgáta Biblia* kiadásának tervéről is beszélt. Ez utóbbi szövege megegyezik majd a szentmisében elhangzó szentírási részekkel. Harmai Gábor arról is tájékoztatta a je-

lenlévőket, hogy ezen revideált fordítású bibliakiadással párhuzamosan készül az ökumenikus fordítás is.

Dudevszky Richárd főtitékár az előbbiekhöz hozzátette, hogy az SZJKB weboldala is készül, valamint több pályázat – többek között egy energetikai is – folyamatban van a társulattal. Latorcai Csaba közigazgatási államtitkár az elmúlt években a Bibliatársulat számára adott támogatásokról (tavaly a Miniszterelnökség részéről ez 20 millió forint volt) szólva a rendezvényen hangsúlyozta, korunkban egyre fontosabb a bibliapostolkodás, a támogatás elsősorban ezen küldetés közösségi vonatkozásait célozza. Thorday Attila egyetemi tanár, alelnök a társulat működését így összegezte: „a lelket őrizzük, az intézményt fenntartjuk”. Dudevszky Richárd pedig örömmel számolt be arról, hogy az SZJKB az elmúlt időszakban több alkalommal is adományozott könyveket (például felsőoktatási intézményeknek és egy görögkatolikus óvodának is), valamint anyagilag támogatta a *Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv* létrejöttét.

A rendezvényen elhangzott, hogy technikai okok miatt a Bibliaközpont csak a +36-30-133-6747-es számon hívható a könyvesbolt nyitvatartási idejében, a központ e-mail-címe változatlan: jeromos@biblia-tarsulat.hu

Körössy László
Fotó: Lambert Attila